

Тайната на християнското съвършенство

В Годината на семейството нашият поглед се отправя към Този, Който е извор на живота във всяко семейство: Бог Троица. Някога един богослов беше казал: „Именно защото Бог е Любов, Той е Троица“. Любовта има нужда да се дарява. Бог има нужда да се дарява, затова е Троичен. И ние сме призвани да обичаме, ето защо се стремим да живеем в общение с другия, за да можем да го обичаме, дарявайки се. В Светата Троица можем да съзрем истинския образ на любовта, която сме призвани да живеем, но има нещо повече: Блажената Троица е семейството, за което сме създадени и в което сме предназначени да живеем вечно. Затова си заслужава да се опитаме да проникнем в тайната на нашето влизане в Божието семейство и в неговия живот.

Идеята за Бог като Отец не е непозната в Стария завет. Обаче там тя има по-скоро общ, колективен характер. Там Бог е „Отец на Израил“, синовете на Яков са синове на Бога, Който поема грижата за тях. Постепенно, приближавайки се към християнската ера, към идването на Месията, божественото осиновление придобива по-личен нюанс: Бог е Отец не само на един народ, а на отделни хора, Той е „Отец на праведния“. Но чак учението на Исус ще ни открие пълнотата на нашето осиновяване от Бога. Не само че Исус назовава Бог по име, което за евреина е било необичайно, но Евангелието ни открива, че Исус много често нарича Бог Отец. Св. евангелист Матей поставя тази дума в устата Му 44 пъти!

Бог Отец е Този, Който ръководи света и държи в Своята всемогъща ръка всички създания: *Не две ли врабчета се продават за един асарий? И ни едно от тях няма да падне на земята без волята на вашия Отец; а вам и космите на главата са преброени* (Мат. 10, 29-30). В притчите на Исус Бог е понякога представян като Цар, друг път като Господар, но Той е представян преди всичко като Отец на семейството. Никъде това божествено бащинство не е описано по-красиво и по-вълнуващо, отколкото в Притчата за блудния син, която бихме могли да наречем по-скоро Притча за милосърдния баща. Благата вест на Спасителя е разтърсваща и пълна с надежда: тя преобразява уплашените служители на Господ Саваот в синове Божии, които стават такива в Сина и чрез Сина, защото *робът не пребъдва вечно въвъщи, синът пребъдва вечно* (Йоан 8:35).

Евангелието обаче сякаш не се задоволява с това, то отива още по-далеч, откривайки ни, че Бог е Отец до степен, която не бихме предполагали. То носи всъщност дълбоко в себе си скрита тайната на божественото бащинство, едно отношение на Отца и Сина, което ще преобрази и нашето отношение с Него. В Евангелието виждаме, че Исус сякаш предпочита да говори за Бога, наричайки

Го „Отец“. Би ли могъл да говори за Него другояче? И дори когато не говори, всеки Негов жест, цялото Му поведение постоянно ни откриват това отношение към Бога, което е изцяло синовно.

Когато Исус говори за Своето съществуване, говори ни за Отца. На Велики четвъртък, седейки на трапезата със Своите ученици, сякаш хвърля поглед върху цялото Си земно съществуване и го характеризира с тези няколко думи: *Излязох от Отца и дойдох на света; пак оставям света и отивам при Отца* (Йоан 16:28). Вътрешният живот на Исус би могъл да се обобщи като едно постоянно общение с Отца, общение, в което Той включва и Своите братя, както го виждаме в молитвата *Отче наш*. Той е Син на Отца, но също така и Негов Слуга, Негов Свидетел и същевременно Този, Който е едно с Отца: *Аз и Отец сме едно* (Йоан 10:30).

Според светото Евангелие християнският живот е животът на Божието дете. Християнинът е този, който живее в синовни отношения с Бога. Дори и моралното съвършенство е дълбоко преобразено. То вече не е абстрактен идеал, а – постигане на живо подобие с Отца: *И тъй, бъдете съвършени, както е съвършен и Небесният ваш Отец* (Мат. 5:48). Трябва да подражаваме на Отца дори и в това, което е трудно за подражание, а именно да обичаме неприятелите си: *Обичайте враговете си, благославяйте ония, които ви проклинат, добро правете на ония, които ви мразят, и молете се за ония, които ви обиждат и гонят... Защото Той оставя Своето слънце да грее над лоши и добри, и праща дъжд на праведни и неправедни* (Мат. 5:44-45). Защото именно така *ще бъдете синове на вашия Отец, Небесен* (пак там).

Не става въпрос за това да придобием божествени качества със собствени усилия. Трябва да станем подобни на Бога „отвътре“. Как? Оставяйки се да бъдем изпълнени с интимното присъствие на Отца, което ни носи благодатта. Оттам и онова, което е важно в духовния живот, е не толкова степента на моралното съвършенство на християнина, колкото дълбочината на личната му вяра в божественото бащинство. Разбира се, грехът продължава да създава в нас зони, които не отговарят на подобие то с Отца. Но синовният дух спасява и това. Достатъчно е да не се предадем на комплекса за виновност, както го изразява Исус в Притчата за блудния син: *Не съм повече достоен да бъда Твой син, направи ме един от Твоите слуги*, а да приемем да бъдем простени и отново приети от Отца като Негови деца. Това, което може да вдъхне на човека желание да излезе от греха си, е да осъзнае, че Бог наистина го смята винаги за Свое дете, дори и сред нищетата му. Грехът не е само деяние, но е едно състояние, състояние на отделяне от Бога, на неприемане на любовта и прошката Му и следователно е съзнателен отказ от бащинството Му. Ето защо християнският живот изисква да бъде живян изцяло в присъствието на Отца. Изисква едно постоянно съсредоточаване върху непрекъснатата взаимна

размяна на погледи с Него: *А ти, когато постиш, помажи главата си и умий лицето си, та да се покажеш, че постиш, не пред човеците, но пред твоя Отец, Който е на тайно* (Мат. 6:17-18). Всички дела в живота ни трябва да носят печата на синовната връзка с Отца, така че и други хора да се обърнат към Него: *Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец* (Мат. 5:16). Различните дела в нашия живот би трябвало да намират своята дълбока причинност във волята на Отца. Да действаш за Отца, да действаш в присъствието на Отца, да се стараеш преди всичко да изпълниш Неговата воля: *Първом търсете Царството Божие и Неговата правда и всичко друго ще ви се придаде* (срв. Мат. 6:33). Всекидневието ни трябва да е проникнато от синовно доверие във всеки момент: *Затова ви казвам, не се грижете за душата си, какво да ядете и да пиете, ни за тялото си, какво да облечете... Защото вашият Небесен Отец знае, че имате нужда от всичко това* (Мат. 6:25-32).

Евангелието ни учи да направим и нашата молитва напълно синовна. Тя е преди всичко търсене на Отца, както в личната си форма: *А ти, когато се молиш, влез в скришната си стая и като заключиш вратата, помоли се на твоя Отец, Който е на тайно* (Мат. 6:6), така и в обществената: *Ако двама от вас се съгласят на земята да попросят нещо, каквото и да било, ще им бъде дадено от Моя Отец Небесен* (Мат. 18:19). Тъй като в молитвата си се обръщаме към Този, Който е нашият Небесен Отец и Който по-добре от нас знае от какво се нуждаем, тя е пълна с доверие и отдаване. Чувстваме се напълно разбрани, не ни е дори необходимо да добавяме нещо след изречението: *А кога се молите, не говорете излишно като езичниците, защото те мислят, че в многословието си ще бъдат чути. Прочее, не бивайте тям подобни, защото вашият Отец знае от какво имате нужда още преди да поискате от Него* (Мат. 6:7-8). Молитвата е едно себепредаване на Бога, Който е нашият Отец, тъй както и предаването ни на Него е като молитва, обгърнала целия ни живот.

Бог Отец е също така Този, Който един ден ще ни съди според това, което сме направили за Него, давайки ни награда, прощавайки ни в мярката, в която ние сме простили на другите. И макар че Исус получи от Отца право да ни съди в последния ден, Той ще го прави пред Отца и от Негово име. Като наш Застъпник пред Отца Той ще ни каже от Негово име: *Дойдете вие, благословените на Отца Ми* (Мат. 25:3) и ще ни даде в Царството Си места, определени за нас от Отца. И как да разбираме вечния ни живот, ако не под формата на това постоянно общение на любов между Отца и Сина, при което избраните ще носят на челото си написано името на Сина и това на Отца? Да, в небето ние отново и винаги ще живеем като синове в Сина.

Но как да влезем в това божествено семейство? Трябва отново да се родим, както самият Исус го обясни на Никодим. За да влезе в едно семейство,

детето трябва да се роди. За да влезем в семейството на Бога, трябва непременно да се родим: *Ако някой не се роди от вода и Дух, не може да влезе в царството Божие* (Йоан 3:5). Но това раждане не зависи от нас, то ни е дадено. Нито кръв, нито човешко желание могат да допринесат за това. *А на всички ония, които Го приеха, на вярващите в Неговото име – даде възможност да станат чедо Божии* (Йоан 1:12). Този, който обича, е роден от Бога; този, който върши правда, е роден от Бога. Този, който вярва, че Исус е Христос, е роден от Бога. Това раждане се осъществява чрез водата и Духа, т.е. в Кръщението. Синовният живот, получен в кръщелните води чрез тайнствения допир до Сина Божии, расте и се развива в нас до размерите на Сина. Исус е първороден измежду братята. Той е Този, Който вътре в нас управлява живота и поведението на Своите по-малки братя. Гледайки Го, слушайки Го, оставяйки Словото Му да живее в нас, уподобявайки се на Него, ние ставаме все повече синове на Отца.

Тайнството Евхаристия доусъвършенства тази близост със Сина Божии, наш Брат, чрез физическия досег на нашето тяло с Неговото, което води до дълбоко усвояване на Неговия синовен живот: *Както Мене е пратил живият Отец и аз живея чрез Отца, тъй и който Мене яде, ще живее чрез Мене* (Йоан 6:57). Може да се каже, че приемайки Евхаристията, ние „ядем“ синовния живот, вкоренявайки се по този начин в духа на осиновлението, който е завършек на християнския живот. Чрез приемането на тайнствата всеки наш жест, всяко наше действие получава печата на син на Отца чрез Христа и в Христа.

Това е тъй неподправено. Защо да търсим нещо друго, защо да търсим други „рецепти“ и „тайни за постигането на съвършенството“? Ние сме неспособни с нашите лични умения да добавим дори и лакът към нашия духовен ръст. И при това стига само да се доверим на синовния живот на Исус в нас. Независимо дали сме будни или спим, дали действаме или си почиваме, нека пребъдваме винаги в синовно предаване на Отца и тогава зародишът на вечния живот, който е в нас, непрекъснато – макар и незабелязано – ще расте и ще се развива до постигане на своята пълнота. Само Този, Който ни даде способността да станем синове на Бога, може да ни даде да растем в Неговия живот.

Кармил „Свети Дух“

(източник: в-к *Истина-Veritas*, бр. 2 от 2014 г.)